

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Ansættelse af vikarer uden læreruddannelse i folkeskolen

07-09-2015

Til orientering sender jeg en kopi af et brev, som jeg i dag har sendt til Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling.

Dok.nr. 15/02275-10/EL
Bedes oplyst ved henvendelse

Som det fremgår, har jeg henstillet til ministeriet at søge en lovgivningsmæssig afklaring af grundlaget for ansættelse af vikarer, der ikke opfylder de kvalifikationskrav, som fremgår af folkeskolelovens kapitel 4.

+ bilag

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Skilleark

Dokumentnummer: 15/02275-10

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Ansættelse af undervisere uden læreruddannelse i folkeskolen

07-09-2015

Jeg har modtaget Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestillings udtalelse af 11. august 2015.

Dok.nr. 15/02275-7/EL
Bedes oplyst ved henvendelse

Efter en gennemgang af svaret har jeg besluttet at henstille til ministeriet at tage initiativ til, at folkeskoleloven søges præciseret således, at den praksis vedrørende brugen af undervisere uden læreruddannelse mv., som ministeriet har beskrevet, kommer til at fremgå af loven eller af en bekendtgørelse med hjemmel i loven.

På grundlag af oplysninger fra Danmarks Statistik bragte Jyllands-Posten den 30. august 2015 en artikel om antallet af lærere i folkeskolen, som ikke har en læreruddannelse. Det fremgår af artiklen, at der i november 2013 var i alt 55.370 ansatte lærere i den danske folkeskole, hvoraf 45.020 havde en uddannelse som folkeskolelærer. Det fremgår også, at 4.400 lærere havde en anden mellemlang eller lang videregående uddannelse, og at 4.000 lærere havde gymnasiet som deres højeste fuldførte uddannelse.

I dag fremgår det af folkeskolelovens § 28, stk. 1, at undervisningen i folkeskolens 1.-10. klasse skal varetages af undervisere, som har gennemført uddannelsen til lærer i folkeskolen eller anden læreruddannelse, der er godkendt af ministeren. Det fremgår af § 28, stk. 2, at undervisningen også kan varetages af personer med særlige kvalifikationer til at undervise i de enkelte fag (faglærere).

Endelig er det i folkeskolelovens § 30 bestemt, at understøttende undervisning kan varetages af pædagoger eller andet personale med relevante kvalifikationer i denne henseende.

Særligt om klasselærerfunktionen fremgår det af folkeskolelovens § 18, stk. 5, at opgaven som klasselærer skal varetages af klassens lærere eller pædagoger. Folkeskoleloven indeholder ikke bestemmelser, der modificerer de omtalte kvalifikationskrav, eller bestemmelser, der specifikt vedrører brugen af vikarer.

Det betyder, at lovens bestemmelser, f.eks. kvalifikationskravene til undervisere, også gælder for vikarer.

Dette forstår jeg, at ministeriet enig i.

Det er imidlertid Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestillings opfattelse, at kommunerne efter omstændighederne kan fravige de kvalifikationskrav til undervisere (og klasselærere), der fremgår af folkeskolelovens kapitel 4. Dette gælder i tilfælde, hvor det er umuligt eller meget vanskeligt at skaffe den fornødne arbejdskraft i form af lærer- eller pædagoguddannede eller faglærere.

Jeg har også forstået, at ministeriet mener, at fravigelsen af kvalifikationskravene primært har støtte i en fast og meget langvarig praksis, der allerede var gældende før 1993, da kompetencen til at ansætte lærere blev overført fra staten til kommunerne. Samtidig fremgår det af ministeriets udtalelse af 11. august 2015, at ministeriet vil være indstillet på at imødekomme en henstilling om at søge folkeskoleloven præciseret.

Som anført i mit brev af 15. juni 2015 har jeg forståelse for, at kommunerne i lyset af undervisningsforpligtigelsen af og til kan være nødt til at ansætte undervisere, som ikke opfylder lovens kvalifikationskrav.

Uanset at den praksis, som ministeriet har beskrevet, har været fulgt i en længere årrække, kan den hverken udledes af folkeskolelovens ordlyd eller af forarbejderne til den gældende lov. Hertil kommer, at der heller ikke i folkeskoleloven er bemyndigelse til, at ministeriet ved bekendtgørelse kan fravige lovens kvalifikationskrav mv.

På den baggrund er det fortsat min opfattelse, at det principielt er problematisk, at folkeskolelovens bestemmelser om kvalifikationskrav til undervisere ikke tager højde for, at kvalifikationskravene i praksis ikke altid er mulige at opfylde.

Derfor henstiller jeg til ministeriet at søge en lovgivningsmæssig afklaring af spørgsmålet.

Jeg anmoder om underretning, hvad ministeriet videre foretager i sagen.

Samtidig hermed har jeg orienteret Folketingets Retsudvalg, Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg og ministeren for børn, undervisning og ligestilling om min henstilling. Jeg henviser til § 12, stk. 1, i lov om Folketingets Ombudsmand (lovbekendtgørelse nr. 349 af 22. marts 2013). Efter denne bestemmelse skal ombudsmanden give Folketinget og vedkommende mini-

ster meddelelse om mangler ved gældende love eller administrative bestemmelser.

Endvidere har jeg sendt en kopi af dette brev til orientering til parterne i den konkrete klagesag, som denne sag udspringer af.

Jeg offentliggør en nyhed om sagen.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Kopi til:

Folketingets Retsudvalg
Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg
Ministeren for Børn, Undervisning og Ligestilling
Parterne i den konkrete klagesag

Bagside

Antal filer:

2
